

Szerkesztőségi iroda:

Nagybecskerek,

Zápolya-utca 1-ös szám.

hová a lap szellemi részét illető minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:

Pleitiz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybecskerek, Zápolya-utca 1.
hová a hirdetések, az előfizetések és a lap szétküldésére vonatkozó felszólalások intézendők.

Telefon 21. szám.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Felelős szerkesztő: Dr. Brájer Lajos.

Előfizetési árak:

Egész évre — — — — 24 kor.

Félévre — — — — 12

Negyedévre — — — — 6

Egy hónapra — — — — 2

— Egyes szám ára 8 fill.

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadják el.
Azonkívül az összes hirdetési irodákban.

Megjelenik

vasár- és ünneppnapok kivételével
mindennap délután 5 órakor.

Nagybecskerek, 1906.

XXXV. évfolyam. 48. szám.

Szerda, február 28.

Az 1906. évi költségvetés.

— február 28.

A koalíció jóvoltából nincs sem 1905-re, sem 1906-ra alkotmányosan megállapított költségvetésünk. Mivel azonban az államháztartásának vannak mindennapi szükségletei, a melyeket — bármily politikai alakulat menjen is végbe — egyszerűen fölfüggeszteni lehetetlenség. Egy ország pénzügyi élete nem akadhat meg, a nélkül, hogy az állami funkciókban súlyos zavar, sőt az állami életben katasztrófa ne fenyegetessen.

Élni kell, ez indokolása és magyarázata annak, hogy alkotmányosan megszavazott költségvetés vagy fölhatalmazási törvény nélkül is teljesít az államkormány kiadásokat és eszközöl olt, a hol lehet, bevételeket. Sajnos, az ex-lexek ismétlődése bizonyos praxist is honosított meg s precedenseket teremtett, a melyek utmutatást és tájékoztatást nyújtanak az államháztartási kezelésre nézve. Budget-jogi viták e fölött meddők és céltalanok.

A rideg kényszerűség, az állam élet-ösztöne parancsol itt, s bizonyára sokkal súlyosabb és végzetesebb bűn volna az ex-lexnek levonni végső konzekvenciáit: az állam pénzügyi funkciók teljes megszüntetését, mint folytatni azt a praxist, melyet e téren az előzőleg ex-lexbe jutott kormányok gyakoroltak. A lényeges és elengedhetetlen föltétel azonban ily viszonyok közt is az, ami az indemnitásoknál is a föltétel, hogy tudniillik az előző évi kiadások keretén belül kell mozogni az államháztartásnak. Elv gyanánt szem előtt tartandó mindig az egyes állami intézmények zavartalan funkciója. Ami e végből elodázhatatlan, annak folyósítása kötelesség, mert megtagadása lenne a nagyobbik, a végzetes baj. A törvényhozás utólagos jóváhagyásának reménye alaposabb és jogosultabb akkor, ha elodázhatatlan állami szükségletekre történnek ex-lexben kiadások, mint hogyha az ex lex

állapot betüszertinti figyelembevételével helyrehozhatlan mulasztások vagy károk következhetnek be.

Ezen elvek és precedensek szerint történik ezidő szerint is az államháztartás kezelése s a kormány előkészítette az 1906. évi állami költségvetés előirányzatát. Szó sincs róla, ezek az előirányzatok alkotmányjogi szempontból a költségvetési törvényi semmiképpen sem pótolhatják. De igenis, irányadók voltak a tekintetben, hogy melyek az elodázhatatlan kiadások. S ezek meg lévén állapítva, most már a minisztertanács, az 1897. évi XX. törvény-cikk 16. §-a értelmében adta meg a felhatalmazást az egyes minisztereknek a megfelelő kiadások teljesítésére. Természetes, hogy a megfelelő korlátozások mellett. A főtörvény az volt, hogy a minisztertanács felhatalmazása alapján teljesíthető kiadások kisebb mérvre szoríttassanak, mint a mi len volt a múlt években a költségvetési felhatalmazáson felül minisztertanács határozat alapján folyósított kiadások és előirányzat nélküli kiadások összege.

Ezzel biztosítva van, nem ugyan alkotmányjogi szempontból, hanem anyagilag, az államháztartás mikénti vitelének belső rendje. S biztosítva van az állami élet további funkciója, anélkül, hogy az államháztartás egyensúlyát veszély fenyegetné. Igaz, hogy elmarad minden, ami a fejlődést, a föllendülést szolgáltathatna s elmaradnak az államnak a közgazdaságra és a kulturára messze kiható teljesítményei, de legalább attól a katasztrófától meg vagyunk óva, hogy már meglévő intézményeink elcsúszoljanak és pusztuljanak, s életképességünk végzetes csorbát szenved. Fentartjuk magunkat, a hogy tudjuk, szűkösen, takarékosan; fentartjuk, ami a legfontosabb ránk nézve: állampolgárunkat; szóval mindennapi létünkön gondoskodás történt. E sanyaru viszonyok közt, bár sovány, de mégis némi vigasz ez is.

Nyílt levél

a nagyszentmiklósi képviselőválasztó kerület polgáraihoz.

A február hó 19-én bekövetkezett mélyreható politikai esemény, a képviselőház feloszlatása által megszüntette azon alkotmányos jogviszonyt, melyben mint a kerület képviselője kitüntető egyhangú bizalmukkal voltam. De nem szüntethette meg, mint a kerület szűjtőjénél, annak polgárai iránt érzett önzetlen ragaszkodásomat, nem szüntethette meg a kölcsönös becsülésen alapuló őszinte rokonszenvenmet és barátságomat, nem szüntethette meg bizalmuk viszonzásaként hálás érzelmemet. Ezen általam érzett, fentartott és megőrzött kapcsolatok alapján részesítenek továbbra is, mint magánembert, eddig tapasztalt bizalmuk és barátságukban; forduljanak a jövőben is szokott módon megismételt bizalmukkal hozzám, ki meg nem szűnöm önzetlen készséggel ugy a kerület összeségének, mint egyesek jogos igényeinek érvényesítésére, a megváltozott helyzet és megszűnt viszony dacára is, a lehetőség jogos határain belül közreműködni. Mert mindenkor készséges támasza és szószólója vagyok és leszek a gyengébbeknek és őszinte munkatársa a közérdekben faradozóknak.

Midőn ez ideig tapasztalt megismételt bizalmukat halálalt szívvel megköszönöm és mint örök emléket éltam véghatárig megőrzöm, hazafias aggodalommal fohászokodom a mindenható Istenhez, hogy hazánkra súlyos csapásként nehezedő közállapotaink keserű poharát mielőbb fordítsa el tőlünk, hogy rövid időn belül a nemzet ismét együtt működhes és koronás királyával. Hazánk bölcsének, D.ák Ferencnek közmegegyezésével törvénybe avatott nagy műve szellemében munkálkodva, a békés fejlődés, 1000 éves fennállása alatt sokszor megsanyargatott jobbra és nagyra hivatott nemzetünk megalégedésben szellemileg és anyagilag megerősödve, Szent István koronájának fényét és hatalmát az idők végtelen határáig biztosíthassa.

Milyen lecsujtott hazafiai szívvel a békés kibontakozás reményében

igaz munkatársuk

Rónay Ernő,

volt országgyűlési képviselő.

A „TORONTÁL” tárcája.

A babszem.

Három király napján Verduronéknál nagy ebéd volt Chamusoték tiszteletére. Verduron ur és a felesége abban az édes reményességben ringatódtak, hogy Georges-ot, unokaöcsésüket és egyetlen örökösüket (huszonnyolc éves — festészet — meglehetősen tehetség — de pénzhiány) összeházasítsák Henriette Chamusot kisasszonnyal, aki egyetlen leány (huszonhét éves — zongora — semmi tehetség — de szép kis hozomány).

Erre nézve garniturról is kellett gondoskodni, mint Verduron mama magát kifejezte, vagyis meghívta nyolc házias barátját Georgesnak, hogy szent és üdvös példájukkal a házasság szelid pagonyába csábitsák az ifjut. Diszabéd, kiváló menü, spaghetti-leves, rák, torta, bárányszeggy, saláta, mellékételek, de hideg krém vagy lagylalt semmi, mert ez nagyon hideg egy eljegyzési lakomához. A helyett azonban egy szűzies könnyed fogás: omlót. A csemegénél természetesen fölhordták a három királyok kalácsát is, benne egy valószínű babszemmel. A kinek szeletében a babszem benne lesz, az lesz a vendégség királya.

Hét óra felé Verduroné időszerűnek vélte Lucienne kisasszonyt, a napszámra dolgozó varrónót értesíteni, hogy ma este kint fog étkezni a szakácsnéval együtt. Bement tehát az öltözőbe, hol Lucienne kisasszony varrt egy lámpa gyér

világítást, lábat fölrakva egy számolyra. Körülbél harminc éves törekeny alak volt, szomorú, bánatos, szintelen arccal, melyen meglátszott az udvari szoba örökös árnyéka.

Rendkívül finom vonásain álmag szomorúság látszott s mivel tekintetét örökösen a fehéreműre szegezte, amelyet varni szokott, nagy kék szemai lassanként elvesztették a színüket s hasonlók lettek a f nyílen opálhoz. Lassu, ki mért mozdulatai voltak, ritkán szólalt meg s amit mondott, oly szintelen volt, mint az ajka. Azért fogadták meg, mert jó családból származott, mely azonban a háboruban tönkrement.

— Lucienne kisasszony, — mondá Verduroné — ma nagy társaság lesz nálunk s ha önnek mindegy . . .

— Igen madam, majd a konyhában fogok étkezni.

Ekkor megnyit az ajtó s Verduron vörösen, akadozó lélekkel szuszogta:

— Szépen vagyunk. Robinard nem jöhet, mert a felesége beteg. Így éppen tizenhárom leszünk. Talán elhívhatók Bricon kisasszonyt.

— Nem, nem, fiatal leányt ne, mert . . . Georges-ot nagyon szórakoztató tehatné.

— Hat talán az egyik kis Baurichont?

— Köszönöm, hogy négy ember helyett

egyék?

— Akkor nincs más, mint a legényem — tréfalkozék Verduron.

— Megbolondultál! . . . Akkor már inkább Lucienne kisasszony.

Verduroné látta, hogy Lucienne tiszta, finom leány, most már tehát szelidebben szólt hozzá:

— Igaz is, miért ne? Annyival inkább,

mert gondoskodhatik a kenyérről, tányérváltásról, mi egyébéről. Mossa meg szépen a kezét s ne szegyenkezze. Magával úgy sem fognak foglalkozni.

III.

Mikor már mindnyájan az asztalnál voltak, Lucienne szinte észrevétlenül foglalt helyet Henriette Chamusot és egy nagyon vastag asszony közt. Verduroné kezdetben nyugtalanzkodott, de később örömmel konstatalta, hogy Lucienne nem engedett magának bordeauxit tölteni, nem vett a tortából. Erre elfogta a nagylelkűség s a spenót közepén busuló hatalmas kétszersültékből — melyek senkinek sem kellettek — megkínálta:

— Vegyen kérem . . . még . . . még . . . de szégyenlős ez a nagy leány!

Georges ekkor — először — Lucienne-re tekintett s a jegyese hegyes állu, mérgező vonásai mellett szemébe ötlöttek a szerény természetnek finom vonásai is. Azontul folyton rajta volt a szeme, úgy, hogy Lucienne nem tudott sem enni, sem beszélni. Georges lelkét pedig szájalom fogta el arra a gondolatra, hogy ez a teremtés télen-nyáron, tavasszal, őszszel egyre csak dolgozik s fonnyad. Mennél tovább nézte, annál jobban érdekelte. A leány remek vörhenyes gesztenyeszínű haja visszaverte a lámpa fényét, arca kissé kipirult, kék szemében életkedv lobogni s épp azon gondolkodott, hogy a lelke is bizonyára oly szép, mint a vonásai, mikor egy hang fölrezzenté álmodozásából.

— Min gondolkozol ugy el, Georges? mondá Verduroné s egy szelet kalácsot nyújtott át neki.

— Igaz is, most nézzük meg, kinél lesz a babszem — mondá Chamusotné.

Georges a maga szeletében találta meg.

HIREK.

Tájékoztató.

A Gőzfürdő (telefon 118. szám) minden nap reggeli 1/2 órától kezdve délig az urak részére nyitva van; hölgyek részére minden kedden és pénteken déltől 5 óráig délután; ugyanszón napokon este 1/2 óráig az urak részére is. Vidéki hölgyek részére minden nap délből gőzfürdő. A kődfürdő egész nap nyitva marad.

A Torontálvármegyei Magyar Közművelődési Egyesület olvasóhelyisége (Váraljai-utca 9. sz.). Nyitva mindennap délután 5 órától este 10-ig, vasár- és ünnepnapokon délután 2 órától este 10-ig.

Március 11. A Lloyd-társulat közgyűlése.
Március 11. A nagybecskereki kaszinó-társulat közgyűlése.
Március 12. A közig. bizottság ülése.

Hamvazó szerda.

Azt mondja a kalendárium, hogy vége van a farsangnak és kezdődik a böjt. Közel két hónapig mulattunk, most aztán hiúsunk hamut a fejünkre és szárujuk-bánjuk a bűneinket. A kalendárium azonban már meglehetősen kompromittálva van és nem tévedünk, ha azt hisszük, hogy a társaságok hölgyei és urai közül igen kevesen fognak akadni, akik csakugyan hamut hirtének majd bünbánóan a fejükre. Sőt!... A böjt manapság nem a gyásznak és a magabaszállásnak a korszaka, hanem ugyszólván a farsangnak a ráduplázása, szinte farsangabb a farsangoal.

A mulatságok listája a lapokban még egyre növekszik s a különbség mindössze annyi, hogy a mulatságok rovatának „Farsang” helyett holnapról fogva „Böjti mulatságok” lesz a címe. A muzsika csak úgy hangzik tehát ezentúl is a béli termekben és a leányos családok reménysegeinek még korántsem jelenti a végét a farsang vége; igaz, hogy nem jelenti családásuknak végét sem. Odáig jutottunk immár, hogy a böjti mulatságok az igazi mulatságok, a miket csakugyan szoktak is mulatni.

A tulajdonképpeni farsang csak arra való, hogy a hagyományos bálók, meg egy pár egyéb formális mulatság lerovódjék; és csak arra jó, hogy a mulató emberiség egy kissé „belejjön” mulató kedvébe.

Igaz, hogy a farsangnak, mint mulató időszaknak elavulásában része van a bálók alkonyának is, de a mit a hölgyben rendeznek, az a sok intim-körü mulatság, épp úgy pereghetne le a mulatás hivatalos szőnyegében, ha a szecessziós izlés nem hódított volna tért itt is. Böjtkor már csak azért is jobban lehet mulatni, mert nem volna szabad mulatni. Azért hát mulat is mindenki, a kinek mulatás a kedve. És ha a nagy bálók lejártak magukat, annál jobban virítanak a kiskörü mulatságok.

Pedig hát: Memento! . . . Elég lehet a

— Éljen a király! Éljen, éljen! Most tessék neki a királynét kinevezni.

A fiatal festő fogta a babszemet s kinyújtotta a karját. Mindenki figyelemmel kísérte. Verduroné szemmel bizatta, Henriette mutatva s már előre elágyult a bekövetkezendőktől. Mikor Georges megérintette Henriette poharát, Lucienne feléje fordítá bájós fejét s szelíd tekintetében annyi kíváncsiság s lemondás tükröződött, hogy Georges ellenállhatatlan vágyat érzett örömet okozni ennek a mindenképp elfeledett teremtesnek. Kinyújtotta a kezét s a babszem tompa zörrenéssel esett Lucienne poharába.

Mindenki elképedt. Verduronénak táva maradt a szája, a nagybácsi lélekzet után kapkodott, a három Chamusot pedig az ajkai harapdálta. Georges a merénylő után oly vörös lett, mint a pipacs, Lucienne pedig oly halvány, mint a fal.

Mindaz pedig csak pár másodpercig tartott. A varrónó egyszerre csak tetteit megépítéssel kiáltott föl:

— Tévedés! A poharam oly közel volt a kisaszonyéhoz, hogy Georges ur könnyen el tévesztette Szerencsére még nem ittam belőle.

S a babszemet beledobta Henriette poharába. Mindenki természetesen találta ezt a magyarázatot s Georges is belenyugodott. Átmentek a szalónba, Georges karját nyújtotta Henriette-nek, Lucienne pedig kiosont.

IV.

Két óra múlva Georges gondtalanul ment haza az elhagyatott, ködös utcákon, mikor egy fal aránykából bakóttól fejű nőalak tartott feléje. Lucienne volt.

— Bocsáson meg, hogy nyílt utcán megvárom s megszólítom, de nagyon szeretném tudni, hogy a babot véletlenül, vagy kényszerre dobta-e poharamba, s hogy nekem dobta-e . . .

mulatságból még a farsangban is, nem a böjten, mert bizony-bizony nem nagy okunk van most mulatozni s ha mulattunk a farsangban, most jó léssen a mellünket verni, mert a böjt igen-igen keserves lehet.

A templomokban szállongott is a hamu s reggel 8 óraker nagy számmal járultak a hívők a róm. kath. plébánia-templomba a hamvazáshoz. Résztvettek a hamvazásban az összes tanintézetek róm. kath. növendékei is.

— **Áthelyezés.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter Tarkó János szentleányfalvai állami tanítót a nagybecskereki állami elemi iskolához helyezte át.

— **Államsegély.** A nagybecskereki községi ipariskolának a miniszter az eddigi 1200 koronán kívül még 800 korona államsegélytöbbletet utalványozott ki a folyó iskolai évrre az országos tanonciskolai alapról.

— **Az ügyvédi kamarából.** A szegedi ügyvédi kamara hőzírre teszi, hogy dr. Schieszer Vilmos (Mokrin), dr. Bodnar Mihály (Törökkanizsa) és dr. Sebestyén Emil (Nagykikinda) ügyvédek a lajstromba felvételtek; ellenben Olfner Jakab (Nagykikinda) és Krsztics János (Módos) a lajstromból töröltek, mert a kamara területéről elköltöztek.

— **Nyilvános köszönet.** A Torontálmegyei takaréks és hitelbank a jótékony nőgyűlet céljaira 100 korona adományt küldött át, mely adományért halas köszönetét fejezi ki az elnökség.

— **Tavaszi napsugár.** Némileg banálisnak tetszhetik talán, hogy az időjárásról a krónika-író annyiszor hirt ad, de hát őt menti az, hogy minden szokatlan dologról híradással kell lennie. Ilyen szokatlan dolog most megint az idő. Mert míg néhány nap előtt arról kellett panaszkodni, hogy második tél szakadt ránk, ép olyan, sőt még nevezetesebb esemény az, hogy két nap óta a legszebb májusi időben van részünk. Ragyogó napsugár tűz, gyönyörű kéklő ég mesolyog ránk s a nap melege olyan, hogy nemcsak a télikabát, de a felöltő is lekváncokzik rólunk. Mikor a hőmérő a napon 20 fok Reaumurt mutat, az február végén kétségtelenül olyan esemény, amit föl kell jegyezni a krónika íróknak. A följegyzéshez csak azt fűzzük hozzá, hogy bár ne akadjon most már több följegyezni való szokatlanság az időben.

— **Önkéntes tűzoltóegylet Kükékházán.** Kükékházán, mint lapunknak jelentik, Poroszkay Zoltán jegyző kezdeményezésére önkéntes tűzoltóegylet van alakulóban. Ennek az egyletnek hiányát már rég érzik a kükékházaiak, mert a nyáron szokásos tüzesetek gyakran veszélyeztetik a község vagyion és közbiztonságát. A tűzoltóegylet parancsnoka Poroszkay Zoltán lesz, aki már be is küldötte jóváhagyás végelt az alapszabályokat.

Ez utóbbi szavakat szinte lázas remegéssel mondta.

— Készakarva, az ön számára dobtam bele.

— Akkor nagyon köszönöm, Georges ur . . . mert még soha, sehol nem történt meg velem, hogy királynénak választottak volna. Talán nagyon gyerekesnek, frívólnak látszom, de esküszöm önnek, hogy nagy boldogságot okozott velem.

S mivel látta, hogy Georges szelíden hallgatja, folytatni merté:

— Mert látja, Georges ur, az ember lehet akármilyen szegény, megvetett, akár hogy azt hiszi is, hogy csunya, vén, mindenki által lenézett, de azért mégis csak asszony. S mikor olyan történik meg hogy egy fiatal ember megkockáztatja azt, hogy összevessz a családjával s szakít egy előnyös házassággal s a babszemet egy varrónó poharába dobja, hát ez hallatlan, rendkívüli esemény volt velem, Georges ur . . .

A fiatal ember egy mozdulattal elarulta szomorú meglepetését. A leány észrevelte s keserű lemondással folytatta:

— Ne féljen kérem semmit, ne bánjon meg semmit . . . Nem ringatom magamat ábrándokban. Nem volt az egyéb öntől, mint egyszerű, humanusan emberszerető mozdulat, de nekem ez lesz a legszebb emlékem. Önt nem fogja fészélyezni semmiben, nekem pedig lesz a multamban egy regényes kis zug, mint a többi asszonyoknak. Hiszen hozzá vagyok szokva kevéssel is megelégedni s ez nagyon elég nekem. Ha több lenne, megijednék tőle s fölbolygatná az életemet . . . Csak ezt akartam mondani. Most még egyszer köszönöm, Georges ur . . . Isten önnel.

S könnyed, élénk lépéssel eltűnt az utca ködében. S a mélyen elgondolkodó Georgesnak úgy tetszett, hogy finom alakja kiegyenesedett s a tartása büszkébb lett.

Georges Foley.

— **Hajósok és hajótulajdonosok figyelmébe.** Az Alsó-Béghajózási m. kir. kirendeltség tudatja az érdekeltekkel, hogy az écskai és bégatoroki duzzasztó-művek a szerkezeteknek az országos vízépítési igazgatóság képviselőjének jelenlétében eszközözlendő kipróbálása végett f. évi március hó 2-án és az azt követő napokon ideiglenesen fel fognak állítani. Bár a duzzasztó-művek teljes felállítása után semminemű jelzésre szükség nincs — a végleges hajózási rendszabályok kiadásáig — a művek mozgatása és a kísérletezések ideje alatt a hajózásnak a Béga medre képező ágban való beszüntetését és a forgalomnak a zsilipeken keresztül való terelését a raktár-épületen vagy a művek közelében felvont piros lobogó jelzi. A hajók ez időben zsilipeléssel fognak áthaladni. A midőn tehát a piros lobogó ki van tűzve, a hajóknak a Béga medre képezte ágban áthaladni még akkor is tilos, ha a meder szabaddak látszik. A kísérletek befejezte után a zsilipkapuk megnyitva és úgy a folyó, mint azzal együtt a hajózás egy vagy két napra a zsilipcsatorna kiöblítése végett ezekbe fog terelgetni. Ezen idő alatt a hajók a csatornán zsilipelés nélkül fognak áthaladni és ez alkalomra érvénybe lépnek mindazon szabályok, melyek a duzzasztó-mű építése alatti fennállottak. Vagyis hajóvonatok csak mérsékelt számú uszályival haladhatnak át, szél idejében csak egygyel; továbbá: erősen terhelt uszályok a fölfelé való áthaladásból kizártnak; a többiek is saját csörlőjük segítségével kötélen tartoznak magukat a zsilipen átvontatni. Lefelé haladó uszályok pedig kötélen ereszkedjenek a zsilipbe. A zsilipcsatornák kiöblítése után, a mennyiben a vizállás megkíváná, a duzzasztó-művek és zsilipek üzeme megkezdetik, az idén azonban még csak korlátozott vízduzzasztással. A kirendeltség figyelmezteti a hajósokat, hogy a zsilipelések idejében minden felülről jövő hajó a csatorna bejárata föött megállni és esetleg a partra kiteendő macska segítségével biztosítani tartozik magát az ellen, hogy a csatornába való beereszkedés közben a folyó sodra a hajó farát a meder felé erelje és a művek közötti sziget felső végét képező köfőjre vesse.

— **Letartóztatott kereskedő.** Mint Pancsováról jelentik, az ottani rendőrség a budapesti hitelezői védágylet fejlesztésére S per Keresztély pancsovai kereskedőt, akit azért jelentettek fel, hogy árult elrejtő és potom áron eladja, letartóztatta. A vizsgálat csalárd bukás miatt megindult ellene.

— **Érdekes felolvasás.** Kovács Aurél gépészmérnök e napokban érdekes felolvasást tartott egy fővárosi előkelő együletben a modern munkagépekről. Különösen kiemelte ezek közül az írógépet és tanulságos statisztikai és demonstratív adatokkal megvilágította azok nagy hasznát ügyvédi, gyári, kereskedelmi, pénzügyi és közhivatali irodákban. Közben több írógéprendszert bemutatott és ismertetett, melyek közül a modern írógéptechika legmagasabb fokán állónak jelezte az eredeti Remington Standard írógépet. Legérdekesebb volt, mert leghasznosabb előadásának azon része, melyvel szakszerűen kitanította a nagyobb részt ügyvédekkel, mérnökökkel, kereskedőkkel és gyárosokkal a bégatoroki, hogy mire kell vigyaznunk, ha írógépet akarunk venni és mikép győződhetünk meg legbizonyabbban arról, hogy melyik a legjobb írógép. Mint halljuk, Kovács Aurél (lakik Budapesten, Andrassy-ut 12. sz. alatt) általános és szenzációs érdeklődést keltett felolvasását külön füzetben is megjelenített és az érdeklődőknek egyszerű levelezőlapú megkeresésére bérmentve és díjmentesen megküldi.

— **Haiálos mulatság.** Buzád községben, amint onnan jelentik, tegnapi este együtt mulatozt egy korcsmában Illés Maxim és Ponta a Mihály parasztgazda. Iddogálás közben összekaptak s Illés kést rántva, Pontát többször megszúrta. Ponta még ott a helyszínén meghalt.

— **Öngyilkos lelkész.** Aradról jelentik, hogy Lungu Miklós gyoroki gör. kel. lelkész ma délután föbelötte magát. Öngyilkosságának oka az, hogy egy hónap óta fejfájásztve volt állásától.

— **Kirabait pénzszekrény.** Kavarán-Szákul krassószörénymegyei községben, amint onnan jelentik, múlt éjjel ismeretlen tettesek betörték a Bayersdorf és Bach cég tulajdonát képező farraktár irodahelyiségébe, a pénzszekrényt feltörték és belőle mintegy 6000 korona készpénzt elloptak. Reggel, amint a fatelep vezetője az irodába lépett, nagy meglepetéssel vette észre a betörők garázdálkodását és rögtön jelentést tett a csendőrségnek, mely a tetteseket erőlyesen nyomozza. Valószínű, hogy a betörést olyan egyének követették el, akik az iroda belső viszonyaival ismerősök, s akiknek tudomásuk volt arról, hogy a pénzszekrényben nagyobb pénzkészlet volt. A vizsgálat ez irányban folyik a legnagyobb óvatossággal.

— **Harc a rendőrök és betörők között.** Nagyszőn a mult héten a rendőrök és betörők között valóságos harc folyt le az éjjelutáni órákban. A rendőrök ugyanis észrevették, hogy Schleich Miklós és Gräscr Ferenc házából batyuk-

kal futás
de m
lőttek
tárgy
mind
végző
hagy
meg
ki me
konok
hogy

1906. v
A nag
a Har
harm
adásá
tagjai
gütsék
az is
mint
harag
művés
és társ
mérték
móni
érdem
tegnap
mosé r
Lipót,
István,
Imre
Cornev
László,
Aranka
Rositz
kielégít
Katon
Erdős
Pech K
igen t
szokás
hogy
ambic
csak m
egy es
Aki az
átvette
Andor,
tek. A
a legtel
szerepl
részesit
kezett

Ed
eredeti
Fejér
déljelt
külgys
minisz
minisz
pestre

Bu
ered. tá
deletet
zett ala
feloszla

Bu
eredeti
április
kat s u
nemzett
program

Bu
eredeti
bűnvád

kal megterhelve, több alak subant ki és futásnak indult. A rendőrök utánok rohantak, de mivel a sötét alakok nem álltak meg, utánuk lóttek a rendőrök. Erre a tolvajok az ellopott tárgyakat eldobták és célba vették a rendőröket; minden oldalról 9 lövés durrant el, ami azzal végződött, hogy a tolvajok a lopott tárgyak hátrahagyásával emelkedtek. Másnap egy súlyosan megsebesült egyént szállítottak be a kórházba, ki megsebesülésének okáról minden felvilágosítást konokul megtagad. A valószínűség a mellett szól, hogy ez egyik hőse az éjjeli harcoknak.

Mulatság.

Farsangi naptár.

1906. Márc. 1. Mészáros és hentes bál a kaszinóban.

* * A nagybecskereki filharmonikusok estélye
A nagybecskereki zenekedvelők egyesületéből és a Harmonia férfi dalegyletből ujon alakult filharmoniai egyesület tegnap tartotta első előadását. Az egyesület buzgó és fáradhatatlan tagjai mindent elkövettek, hogy ezúttal is kielégítsék a közönséget s ezt el is érték. Már maga az is, hogy két olyan számot vettek föl műsorukba, mint a Hoffmann meséinek és a Cornevillei harangoknak egyes felvonásai, az egyesület komoly művészi törekvésére való s mindenestre elismerést és támogatást érdemel. És ha nem is lehet súlyosabb mértékkel mérni azt, amit e nemből a filharmoniai egyesület produkált, föltétlenül derék és érdemes munkát végzett tegnapi estélyével. A tegnapi est első programmpontja a Hoffmann meséinek harmadik felvonása volt s ebben Mayer Lipót, Elías Mariska, Kugler Karolina, Vuchetich István, Streitman Andor, Pech Károly és Rositz Imre szerepeltek élénk tetszés mellett, míg a Cornevillei harangok II-ik felvonásában Oroszy László, Brunet József, Oroszy Margit, Deutsch Aranka, Kaufmann József, Streitman Andor és Rositz Imre játszottak az egyes szerepeket mind kielégítően. A két nagy zenei szám között a „Katonásan” című kis vígjátékot adták Elías Józsa, Erdős Jolán, Brunet József, Lichovnicz Béla, Pech Károly és Streitman Andor, valamennyien igen ügyesen. Karnagy Ripka Imre volt s szokásos precizitással vezette a zenét. Sajnos, hogy Filkovich Boldizsár, aki olyan nagy ambícióval fáradozott azon, hogy a hangverseny csak minél jobban sikerüljön, beteg lett s így egyes szerepeit is át kellett adnia másoknak. Aki azonban a szerepeket hirtelen, tegnapelőtt, átvették: Brunet József és Streitman Andor, ők valóban nagy és szép munkát végeztek. Az estélyen megjelent nagyszámu közönség a legteljesebb elismeréssel is adózott valamennyi szereplőnek s mindegyiküket zajos ovációban részesítette. A művészet után a mulatság következett s a jelen voltak vidáman táncoltak reggelig.

TÁVIRATOK.

A helyzet.

A miniszterelnök Bécsben.

Budapest, február 28. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Bécsből sürgönyzik, Fejérváry Géza báró miniszterelnök ma délelőtt meglátogatta Goluchowski gróf külügyminisztert és Pittreich hadügyminisztert, akikkel behatóan értekezett. A miniszterelnök délután visszautazott Budapestre.

A jóléti bizottságok feloszlata.

Budapest, február 28. (A „Torontál” ered. távirata.) A belügyminiszter ma rendeletet bocsátott ki, a mellyel az ugynevezett alkotmányvédő és jóléti bizottságokat feloszlattja.

Az új választások.

Budapest, február 28. (A „Torontál” eredeti távirata.) Hír szerint a kormány április 11-ikén elrendeli az új választásokat s ugyanakkor manifesztumot bocsát a nemzethez, amelyben kifejti szociális programját, mellyel a választókra apellál.

Bűnvádi eljárás Polónyi ellen.

Budapest, február 28. (A „Torontál” eredeti távirata.) A budapesti kir. ügyészség bűnvádi eljárást indított Polónyi Géza

ellen a belvárosi Sas-körben elmondott multkori beszéde miatt.

A budapesti királyi biztos.

Budapest, február 28. (A „Torontál” ered. távirata.) Rudnay Béla, Budapest székesfőváros királyi biztosa falragaszokon tudatja a főváros lakosságával, hogy a királyi biztosi hivatal a váci-utcai új város-házán megkezdte működését s a királyi biztos a hozzáfördülőket naponkint d. e. 10 12-ig fogadja.

Tengerészeti gyakorlatok.

Budapest, február 28. (A „Torontál” eredeti távirata.) Triesztből táviratozzák: A Piccolo-nak jelentik Pólából, hogy ebben az esztendőben az Adria mentén kombinált szárazföldi és tengerészeti gyakorlatok lesznek, melyeknek végső szakában a király is részt fog venni. O felsége legutóbb 1902. augusztusában volt Pólában.

Bécsi jól értesült körökben eddig nem tudnak semmi határozottat a kombinált gyakorlatokról, még kevesebbet a királynak Pólába utazásáról. Mindamellert nem tartják lehetetlennek, hogy augusztusban, mint 1902-ben, nagyobb partraszállási gyakorlatok lesznek. Szeptember elején lesznek a zárógyakorlatok és tengerészeti körökben azt várják, hogy a király is végig fogja nézni ezeket a gyakorlatokat. Végleges döntés azonban erre vonatkozólag még nem történt.

Az orleansi herceg agitációja.

Budapest, február 28. (A „Torontál” ered. távirata.) Brüsszelből táviratozzák: Híre terjedt, hogy az orleansi hercegnek Londonból Brüsszelbe érkezése összefüggésben van a hercegnek egy újabb monarchikus agitációjával. A herceg ezt az akciót abból az alkalomból szándékozik megkezdni, hogy a pápa a franciaországi ketholikusokat az egyház és az állam különválasztásáról szóló törvénynyel szemben energikus ellentállásra fogja felszólítani.

A szerb vámkérdés.

Budapest, február 28. (A „Torontál” eredeti táv.) Mint Bécsből sürgönyzik, a király fogadta Vuits szerb követet, aki tudvalevőleg a szerb kormány engedékeny jegyzékét hozta Bécsbe. A király kijelentette Vuitsnak, hogy örömmel üdvözlöi a kérdés illeten elintézését s r menyét fejezte ki, hogy a Szerbiával kötendő kereskedelmi szerződési tárgyalások megerősítik a monarchia és Szerbia között eddig fennállott jó viszonyt. A szerb kereskedelmi szerződések tárgyalását valószínűleg már holnap megkezdik.

Az orosz események.

Budapest, február 28. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Varsóból sürgönyzik, ott tegnap letartóztattak két ácsot, akikben felismerték Rubinstein Adám osztrák származásu karmester gyilkosait. Ugyanők gyilkolták meg a minap Czaky vasuti tisztviselőt is.

Budapest, február 28. (A „Torontál” eredeti távirata.) Szentpétervári jelentések szerint, az aradomi kormányzóság területén meggyilkoltak egy főerdész. A gyilkosok benyomultak az erdészlakba és a főerdész gyermekeinek jelenlétében lőtték agyon.

Határidő-üzlet.

Budapest, február 28. (A nagybecskereki Lloyd-társulat távirata.) A mai tőzsdén az árak szilárdak. Déli zárlatok a következő árakat jegyezték:

Buza (áprilisra)	16.76
Buza (1906. októberre)	16.72
Rozs (áprilisra)	13.72
Tengeri (májusra)	13.80
Zab (áprilisra)	15.40

Dr. Brájjer Lajos távollétében a szerkesztésért felelős Somfai János.

Budapesti gabonatőzsde.

Budapest, 1906. február 28.

A készáruüzlet hivatalos árjegyzése.

Buza	Kilóg.	100 kilogr. ára		Kilóg.	100 kilogr. ára	
		kor.-tól	kor.-ig		kor.-tól	kor.-ig
Tiszavidéki	75	16.50	16.70	79	17.30	17.85
Pestvidéki	74	16.05	16.35	78	16.85	17.20
Bánsági	75	—	—	79	17.25	17.50
Bácskai	74	16.25	16.45	78	17.25	17.50
Szerb	76	—	—	—	—	—

Egyéb gabonaneműek		100 kilogr. ára	
		kor.-tól	kor.-ig
Rozs	elsőrendű	—	—
	középmínőségű	13.35	13.55
Árpa	takarmányaru I. r.	13.15	13.30
	másodrendű	14.45	14.75
Köles	—	—	—
Zab	elsőrendű	—	—
	középmínőségű	15.50	15.70
Tengeri	belföldi	14.80	15.40
	román vagy bolgár	13.65	13.85
Repcse	cinquantin	—	—
	káposzta	—	—

Egyik vagy másik

okból sok gyermek fejlődésében visszamarad, legtöbbször azonban a fogzási időszak alatt előforduló bajok miatt. Valóban csodálatos, milyen kiváló szolgálatokat teljesít ilyenkor a SCOTT-féle EMULSIÓ, mely lehetővé teszi, hogy a gyermekek a fogzás nehéz időszakán minden baj nélkül átesnek és fejlődésük semmi kívánni valót sem hagy fenn.

A SCOTT-féle EMULSIÓ legfinomabb gyógyszerkamajolajból készül alphosphorsavas méz és nátron hozzáadásával.

A SCOTT-féle Emulsió valódiságának jele „a hátán nagy csukát vivő halász” védjegy.

Kapható minden gyógyszerertárban.

Ezen lapra való hivatkozásnál és 75 fillér levélbéllyeg beküldése ellenében mintatüveggel bérmentve szolgál:

Dr. BUDAI EMIL,
„Városi gyógyszerertár”
BUDAPEST, IV., Váci-utca 34/50.

Egy eredeti tüveg ára: 2 korona 50 fillér.

Vonatok érkezése és indulása

Nagybecskerekre, illetve Nagybecskerekről.
Ervényes 1906. október hó 1-től.

Érkezik:

- a) A nagybecskereki pályaudvarra:
Temesvár, Versecz, Zombolyáról: délelőtt 9 óra 33 p.
Pancsováról: délután 5 óra 40 p.
Budapest—Szegedről: reggel 7 óra 22 p.; délután 5 óra 30 perc.
Szegedről: (motorkocsi) d. e. 9 óra 37 perc.
Budapest—Nagykikindáról: este 9 óra 58 p.
- b) A nagybecskerek-bégaparti pályaudvarra:
Zombolyáról, Verseczről, Alibunárról és Temesvárról: este 8 óra 06 p.
Módosról: minden kedden, pénteken és vasárnapon reggel 6 óra 23 p.
Pancsováról: reggel 8 óra 27 p.
Zombolyáról: (keskenyvágányu vonal) reggel 8 óra 28 p.; este 7 óra 05 p.

Indul:

- a) A nagybecskereki pályaudvarról:
Pancsovára: délelőtt 8 óra 10 p.; este 7 óra 5 p.
Szeged—Budapestre: d. e. 10 óra 10 p.; este 6 óra 46 p.
Szegedre: (motorkocsi) d. u. 1 óra.
Nagykikinda—Budapestre: reggel 6 óra 7 p.
- b) A nagybecskerek-bégaparti pályaudvarról:
Zombolya, Temesvár, Versecz: délután 4 óra 35 p.
Temesvár, Versecz, Antalfalva—Pancsova és Alibunárra: reggel 3 óra 33 p.
Zombolyára: (keskenyvágányu vonal) reggel 3 óra 58 p.; délután 5 óra 25 p.
Módosra: minden kedden, pénteken és vasárnapon délelőtt 11 óra 38 p.

Jó minőségű
burgonya
100 kilónként 5 kor. 20 fillérért
kapható
Kertész Márknál,
Temesvári-utca.
Telefon 176. szám.

A felsőtorontali armentesítő és belvizeszabalyozó-társulat igazgatójától.

1596. szám
ig. ex 1906.

Közgyűlési meghívó.

A társulati elnök ur Ö Moltósága folyó évi március hó 13-ik napján d. e. 1/2 12 órára Nagy-kikindán, a városháza negytermébe közgyűlést tü ölt ki, — melyre van szerencsém ezennel lisztelettel meghívni.

Az alapszabályok 7. §-ának*) rendelkezése szerint van szerencsém a községi előjáróságokat megkeresni, hogy erről a községbeli érdekelteket a szokott módon azon megjegyzéssel sziveskedjenek értesíteni, hogy amennyiben azok az alapszabályoknak hivatkozott 7. §-a értelmében önként nem csoportosulnának, a megtartandó közgyűlésen az illető községi előjáróság által fognak képviseltetni; megjegyzem, hogy önálló szavazatra csakis az van jogosítva, akinek kétszeres kivétel szerinti közrejárulása legalább 200 koronát tesz ki.

A községbeli érdekeltség esetleges csoportosulásáról a választott megbízott, vagy megbízottak neveiről, valamint arról, hogy a községbeli érdekeltséget a községi előjáróság fogja-e a társulati alapszabályok 7. §-a értelmében képviselni, a szavazati lajstromok összeállíthatása céljából, a közgyűlést megelőzőleg legalább 5 nappal értesítést kérek.

A közgyűlés tárgysorozata:

1. Az 1905. évi zárszámadás.
2. Az 1905. évi jelentés.
3. Az 1906. évi költségvetés miniszteri jóváhagyásának bejelentése.
4. Az 1878—1884. évi zárszámadásoknál felmerült észrevételek megfejtésére vonatkozó miniszteri leirat bemutatása.
5. Egy válaszmányi tag választása.
6. A társulati pénztár kezelésével megbízott „Közgazdasági bank részvénytársaság”-gal kötött szerződés módosítása.
7. Az 1906. évi számvizsgáló-bizottság megválasztása.

Nagykikindán, 1906. évi február hó 26-án.

BÁRÓ HAUSER KÁROLY s. k.,
igazgató.

*) Az alapszabályok 7. §-a következőképpen szól: A társulati tagok törvényes jogait a közgyűléseken érdekeltségük arányában személyesen vagy a közgyűlés megnyitásától bejelentett megbízottjaik által gyakorolják.

A közgyűlésen a társulati tagok a kétszeres társulati kivétel szerinti számított közrejárulási összegnek minden 200 koronája után egy szavazattal bírnak; önálló szavazatra azonban csakis az van jogosítva, a kinek kétszeres kivétel szerinti közrejárulása legalább kétszáz koronát tesz. A szavazat számításakor a félnél nagyobb törtrész egésznek vétetik, a félnél kisebb törtrész pedig figyelmen kívül marad.

Kétszáz koronánál kevesebbet fizető tagoknak joguk van csoportosulni és közös megbízottjuk által összes érdekeltségük arányában szavazataikat gyakorolni, ha megbízottjaikat a közgyűlés napja előtt legalább 3 nappal az igazgatóságnál előzetesen bejelentik, jogukban áll nemcsak egy közgyűlésre, hanem állandó megbízottat is választani, kinek megbízatása addig érvényes, a míg meghatalmazása vissza nem vonatik. Az ilyen állandó képviselő az igazgatónak a meghatalmazás beküldése mellett szintén bejelentendő.

Azon kisebb érdekeltek szavazati jogát, akik önként nem csoportosulnak és akik megbízottjaikat előzetesen be nem jelentik, azon község előjárósága gyakorolja, a mely község határában az illető területek fekszenek. A község előjáróságának ez esetben még akkor is van szavazata, ha az illető község határábeli kisebb érdekeltek összes kétszeres kivétele sem tenne ki kétszáz koronát.

(250—1.1)

Kimutatás.

A „Perlaszi új takarékszövetkezet felszámolás alatti” társasági ügyei lebonyolításáról. (Az 1875. évi XXXVII. §. 206. szakasza értelmében.)

Vagyon: Pénzkészlet 2048 korona
59 fillér. Váltó-sz. 899 korona.

Teher: Tartalékalap 2521 kor 19 fillér.
Nyereség 426 kor 40 fillér.

Kiadások: Költségek 2431 kor. 49 fillér.
Postaköltség 153 kor. 27 fillér. Adó 1934 kor. 43 fillér. Illeték 129 kor. 43 fillér.
Kamatadó 8 kor. 36 fillér. Betéti kamat 83 kor. 60 fillér. Lakbér 280 kor.
Visszszámítási kamat 352 kor. 75 fillér.
Napbiztosok díja 234 kor. Fizetés k 2463 kor. 32 fillér.
Nyereség 426 kor. 40 fillér.

Bevételek: Előleg 20 kor 16 fillér.
Átiratás 16 kor. Kezelési illeték 642 kor. 20 fillér.
Inási díj 40 fillér. Váltódíj 2008 kor.
Késedelmi díj 2 kor. 72 fillér. Átmeneti kamat 1903-ról 848 kor. 90 fillér.
Berendezésért arverés utján 563 kor. 40 fillér.
Váltó kamat 4395 kor 27 fillér.

Kelt Perlaszon, 1906. évi február hó 25-én. (247—1.1)

A felszámolók:

Kolpaszky Gyula s. k. Martinek Péter s. k.
Annau H. s. k. Erdélyán Zsiva s. k.
Padejszki Uros s. k.

Megvizsgálatván, helyesnek találtatott.

Müller Ferenc s. k. Mixich János s. k.

Kerestetik használt nagy

Wertheim-szekrény

és egy

tűzmentes könyvszekrény.

Cím a kiadóhivatalban. (127 x 25)

Egyévi önkéntességre előkészítő tanfolyam Temesvárott.

A nyári tanfolyam kezdődik 1906. március hó 3-án Tart 1906 szeptember hó 15-ikéig.

Minden szükséges felvilágosítással szolgál dr. Steiner Simon, főreáliskolai tanár, a tanfolyam vezetője.

Található: Temesvárott, reáliskolában.

Ezen legrégebbi délmagyarországi előkészítő tanfolyam, melyben a tanítást kizárólag középiskolai tanárok végzik, a tankerület főigazgatójának ellenőrzése alatt áll.

248—2.1

Ló-árverés.

Az écskai uradalomnál folyó évi

március hó 4-én d. e. 9 órakor 11

drb. számfeletti igásló és pedig 9 kanca

és 2 drb. herelt, nyilvános árverésen

eladatni fog. 246—2.2

Az urad. jószágfelügyelőség.

1810. P. szám, 1906.

245—3.2

Hirdetmény.

A nagybecskereki királyi törvényszék közbírája teszi, hogy a Temesbégavölgyi vízszabályozási társulatnak Katalinfalva község érdekelteit elleni kisajátítási ügyében a kártalanítási eljárás folyamatba tételven, a tárgyalásra határnapul 1906. évi március hó 10-ik napjának d. e. 10 órája Katalinfalva községházához kitűzet k s arra a kisajátító társulat és a kisajátítási összeírásban megnevezett tulajdonosok, valamint a többi összes telekkönyvi érdekeltek egyenként külön és a távollevők és ismeretlen tartózkodásuak részére ezennel ügygondnokul kinevezett Beller István nagybecskereki lakos ügyvéd megidéztenek azzal, hogy az érdekeltek elmaradása és a tárgyaláson meg nem jelenés miatt igazolásnak helye nincs.

Megjegyeztetik, hogy a kártalanítási eljárás tárgyát a katalinfalvai 1010. és 210. számú betétekben felvett ingatlanokból kisajátítás alá eső területek képezik.

Nagybecskereken, a kir. törvényszék, mint polgári bíróságnak, 1906. évi február hó 20-ik napján tartott üléséből.

Dr. Kovács, Zsiros Lajos,
kir. törvényszéki jegyző. kir. törvényszéki elnök.

HIRDETÉSEK

FELVÉTELNEK A

„TORONTÁL”

KIADÓHIVATALÁBAN.